

COMMISSIE VOOR VERZEKERINGEN

Brussel, 12 december 2006

DOC C/2006/13

ADVIES

over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het prudentieel toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening

1. INLEIDING

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies werd voorgelegd aan de Commissie voor Verzekeringen, dient tot uitvoering van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening en tot vervollediging van de omzetting van de richtlijn 2003/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 juni 2003 betreffende de werkzaamheden van het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (hierna "de richtlijn").

Het ontwerp van besluit behelst de regels van prudentiële aard die op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP's) van toepassing zullen zijn. Er is gestreefd naar een coördinatie van alle bepalingen die van toepassing zijn op de IBP's. In het ontwerp zijn bepalingen hernomen die thans in verschillende reglementaire teksten staan. Er werd daarbij een onderscheid gemaakt tussen prudentiële wetgeving en sociale wetgeving. De bepalingen van sociale aard werden opgenomen in de uitvoeringsbesluiten van de WAP en WAPZ.

-◆-

2. ALGEMENE BESPREKING

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen stellen zich fundamenteel vragen bij de mogelijkheid dat de inrichter een garantie op zich neemt ten aanzien van de aangeslotenen zonder dat deze garantie wordt ingedekt bij een pensioeninstelling.

COMMISSION DES ASSURANCES

Bruxelles, le 12 décembre 2006

DOC C/2006/13

AVIS

sur le projet d'arrêté royal relatif au contrôle prudentiel des institutions de retraite professionnelle

1. INTRODUCTION

Le projet d'arrêté royal soumis à l'examen de la Commission des Assurances concerne l'exécution de la loi du 27 octobre 2006 relative au contrôle des institutions de retraite professionnelle. Il vise également à compléter la transposition de la directive 2003/41/CE du Parlement européen et du Conseil du 3 juin 2003 concernant les activités et la surveillance des institutions de retraite professionnelle (ci-après, « la directive »).

Le projet d'arrêté contient les règles de nature prudentielle qui seront applicables aux institutions de retraite professionnelle (IRP). L'on s'est efforcé de coordonner l'ensemble des dispositions applicables aux IRP. Le projet d'arrêté reprend ainsi des dispositions provenant de divers textes réglementaires. Dans ce cadre, l'on a distingué la législation prudentielle et la législation sociale. Les dispositions de nature sociale ont été intégrées dans les arrêtés d'exécution de la LPC et de la LPCI.

-◆-

2. DISCUSSION GENERALE

Les représentants des entreprises d'assurances s'interrogent fondamentalement sur la possibilité, pour un organisateur, d'assumer une garantie de rendement vis-à-vis des affiliés sans couvrir cette garantie auprès d'un organisme de pension.

In eerste instantie stellen deze vertegenwoordigers de vraag of zulke garantie aangegaan door een inrichter conform is met de eis tot verplichte externalisering. Deze dient ervoor te zorgen dat de rechten van de aangeslotenen beschermd blijven indien de werkgever in financiële moeilijkheden komt en failliet gaat. In een pensioenplan van het type vaste bijdragen met gewaarborgd rendement, waarvan de garantie niet is overgenomen door een pensioeninstelling, blijft evenwel een gedeelte van de uitvoering van het aanvullend pensioenplan ten laste van de inrichter.

Indien deze mogelijkheid voor de inrichter om garantie op zich te nemen zonder zich in te dekken bij een pensioeninstelling conform is met de eis tot externalisering, dan menen deze vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen dat het absoluut noodzakelijk is, met het oog op de bescherming van de aangeslotenen, dat ook voor de inrichter een prudentiële omkadering wordt vastgelegd. Er zijn thans immers geen regels op het vlak van technische voorzieningen en solvabiliteit en er is ook geen controleinstantie die de inrichter controleert.

-◇-

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen hebben ook een fundamentele bemerking betreffende de regels die gelden voor de IBP's die resultaatsverbintenissen aanbieden. Het voorliggende ontwerp herneemt niet langer de bepalingen van het KB van 7 mei 2000 betreffende de activiteiten van verzorgingsinstellingen, die regels oplegden waaraan IBP's dienden te voldoen. Op die manier zal een resultaatsverbintenis van een IBP in de toekomst niet meer dienen te voldoen aan dezelfde prudentiële regels als deze die gelden voor een resultaatsverbintenis door een verzekeraar. Zij menen dat op die manier de aangeslotenen en de inrichters minder beschermd worden en dat het "level playing field"-principe niet gerespecteerd wordt.

-◇-

3. SPECIFIEKE OPMERKINGEN

Artikel 17

De vertegenwoordigers van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening stellen zich vragen bij de uitwerking van artikel 17 van het ontwerp. Zij menen dat IBP's die gebruik maken van een "verminderde" berekening van de minimum technische voorzieningen, zich in een situatie van onderfinanciering kunnen bevinden. Deze vertegenwoordigers vragen dat een overgangsmaatregel of overgangperiode zou bepaald worden voor de lopende "verminderde" berekeningen.

Ces représentants se demandent si le fait qu'un organisateur contracte une telle garantie est conforme à l'obligation d'externalisation. L'objet de cette exigence est de protéger les droits des affiliés si l'employeur est confronté à des difficultés financières ou s'il fait faillite. Cependant, si, dans un plan de pension de type contributions définies avec rendement garanti, la garantie de rendement n'est pas couverte auprès d'un organisme de pension, une partie de l'exécution du plan de pension complémentaire reste à charge de l'organisateur.

Ces mêmes représentants estiment que si cette possibilité, pour l'organisateur, d'assumer cette garantie sans se couvrir auprès d'un organisme de pension est bien conforme à l'exigence d'externalisation, il est absolument nécessaire, dans un souci de protection des affiliés, de définir un cadre prudentiel pour l'organisateur également. En effet, les organisateurs ne sont actuellement soumis à aucune règle en matière de provisions techniques et de solvabilité et ils ne sont contrôlés par aucune autorité de contrôle.

-◇-

La deuxième objection fondamentale formulée par les représentants des entreprises d'assurances porte sur les règles applicables aux IRP qui contractent des obligations de résultat. En effet, le projet d'arrêté à l'examen ne reprend plus les dispositions de l'arrêté royal du 7 mai 2000 relatif aux institutions de prévoyance, qui imposaient des règles auxquelles devaient satisfaire les IRP. Il en résulte qu'à l'avenir, les IRP qui contractent des obligations de résultat ne devront plus satisfaire aux mêmes règles prudentielles que les assureurs qui contractent des obligations de résultat. Les représentants des entreprises d'assurances sont dès lors d'avis que les affiliés et les organisateurs seront moins protégés et que le principe du *level playing field* ne sera pas respecté.

-◇-

3. OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Article 17

Les représentants des institutions de retraite professionnelle s'interrogent sur la mise en œuvre de l'article 17 du projet. Selon eux, des IRP qui font usage d'un calcul « réduit » des provisions techniques minimales peuvent se trouver en situation de sous-financement. Ces représentants demandent que des dispositions transitoires ou une période transitoire soient prévues pour les institutions de retraite professionnelle qui appliquent actuellement la méthode de calcul « réduit ».

Zij zijn van oordeel dat minstens een oplossing dient gezocht te worden voor de IBP's die ingevolge de strikte toepassing van artikel 17 in een situatie van onderfinanciering terecht komen en die grensoverschrijdende activiteiten hebben. Indien er voor hen geen afwijkende regeling zou getroffen worden, zouden deze IBP's bij de inwerkingtreding van het KB al hun grensoverschrijdende activiteiten moeten stopzetten.

Deze vertegenwoordigers van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening menen dat de nieuwe regel van artikel 17 ook een impact heeft op de berekening van de verworven reserves. Zo zouden de verworven reserves van aangeslotenen bij een pensioenregeling die beheerd wordt door een IBP, stijgen (toepassing van artikel 17 in combinatie met afdeling 3 van hoofdstuk IV van het ontwerp van KB WAP). Zij stellen zich de vraag of dit ook zal gelden voor de groepsverzekeringen. Aangezien artikel 49 in het ontwerp van KB tot wijziging van het KB-leven niet wordt gewijzigd zou de verminderde berekeningswijze kunnen verder gezet worden en aanleiding kunnen geven tot lagere reserves.

Aangezien deze gespreide financiering geen impact heeft op de verworven rechten van de aangeslotenen, pleiten de vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen ervoor om de gespreide financiering uit artikel 49 van het KB Leven te handhaven.

De vertegenwoordigers van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening vragen dat wat de lopende renten betreft, de zinsnede "rekening houdend met de bepalingen van artikel 163 en 164 van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen" zou toegevoegd worden in artikel 17, 2° van het ontwerp KB.

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen wijzen erop dat, in tegenstelling tot de gespreide financiering uit artikel 49 van het KB Leven, de vrijstellingen die opgenomen zijn in de artikelen 163 en 164 van de wet IBP wel degelijk verminderde rechten voor de aangeslotenen impliceren.

Artikelen 8-14

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen stellen dat het niet duidelijk is of een verzekeraar die voor een IBP de overlijdenswaarborg dekt, voor de toepassing van de regels m.b.t. de solvabiliteitsmarge beschouwd moet worden als een verzekeraar of als een herverzekeraar.

Ces représentants soulignent la nécessité de rechercher une solution pour les IRP qui, subséquemment à l'application stricte de l'article 17, se retrouvent en situation de sous-financement et qui développent des activités transfrontalières. Si aucun régime dérogatoire n'était adopté à leur intention, ces IRP seraient contraintes, à l'entrée en vigueur de l'arrêté royal, de mettre un terme à l'ensemble de leurs activités transfrontalières.

Les représentants des institutions de retraite professionnelle sont d'avis que la nouvelle règle définie par l'article 17 aura également une incidence sur le calcul des réserves acquises. Ainsi, les affiliés à un régime de pension géré par une IRP verraient leurs réserves acquises augmenter (article 17 appliqué en combinaison avec la section 3 du chapitre IV, du projet d'arrêté royal LPC). Les représentants des institutions de retraite professionnelle se demandent si ceci vaudra également pour les affiliés à des régimes de pension gérés via des assurances de groupe. Puisque le projet d'arrêté royal modifiant l'arrêté royal vie n'en modifie pas l'article 49, la méthode de calcul réduit pourra encore être appliquée et aboutir à des réserves inférieures.

Considérant que ce financement étalé n'influence pas les droits acquis des affiliés, les représentants des entreprises d'assurances plaident pour le maintien du financement étalé prévue à l'article 49 de l'arrêté royal vie.

Concernant les rentes en cours, les représentants des institutions de retraite professionnelle demandent que le membre de phrase « et tenant compte des dispositions des articles 163 et 164 de la loi du 27 octobre 2006 relative au contrôle des institutions de retraite professionnelle » soit ajouté à l'article 17, 2° du projet d'arrêté royal.

Les représentants des entreprises d'assurances attirent l'attention sur le fait que, contrairement au financement étalé prévu à l'article 49 de l'arrêté royal vie, les dispenses prévues aux articles 163 et 164 de la loi relative au contrôle des institutions de retraite professionnelle entraînent bien une diminution des droits des affiliés.

Articles 8-14

Selon les représentants des entreprises d'assurances, il y a lieu de préciser si l'assureur qui couvre la garantie en cas de décès pour une IRP doit être considéré comme un assureur ou comme un réassureur pour l'application des règles en matière de marge de solvabilité.

Artikelen 15-19

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen menen dat het niet duidelijk is welke plannen ressorteren onder afdeling II en welke onder afdeling III. Zij stellen de vraag of hierin wordt verwezen naar de garanties van de inrichter dan wel naar de garanties van de pensioeninstelling.

Artikelen 20-36

De vertegenwoordigers van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening menen dat zou moeten verduidelijkt worden of het gaat over de dekkingswaarden van de technische voorzieningen dan wel over de beleggingen van alle activa. De tekst van het voorliggende ontwerp geeft aanleiding tot verwarring.

De vertegenwoordigers van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening vragen dat de uitzondering bepaald in artikel 22 m.b.t. de vorderingen op de bijdragende ondernemingen, algemener zou geformuleerd worden om rekening te houden met de praktijk van de dotaties, die niet alleen maandelijks gestort worden.

De vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen vragen dat de afschaffing van de kwantitatieve beleggingsregels die bepaald wordt in het voorliggend ontwerp, ook voor de verzekeraars zou doorgevoerd worden in de mate dat de Europese richtlijn Leven 2002/83/EG dit toelaat.

Voor artikel 27, 3° vragen deze vertegenwoordigers wat het begrip "leningen die voldoende waarborgen bieden" inhoudt.

Artikel 43

Zowel de vertegenwoordigers van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening als de vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen stellen de vraag hoe het begrip (art. 43, 2°) "lid van de leiding van een externe dienstverlener" dient geïnterpreteerd te worden. De vertegenwoordigers van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening vrezen dat de ingevoerde onverenigbaarheid zal leiden tot extra kosten en een verzwaring van de administratie. Zij menen bovendien dat deze regel strijdig is met artikel 162 Wet IBP.

-◇-

Articles 15-19

Les représentants des entreprises d'assurances estiment qu'il y a lieu de préciser quels sont les plans de pension relevant de la sections II et quels sont ceux qui relèvent de la section III. Ces représentants demandent si ces sections font référence aux garanties offertes par l'organisateur ou à celles offertes par l'organisme de pension.

Articles 20-36

Les représentants des institutions de retraite professionnelle estiment que le projet d'arrêté devrait préciser si ces articles traitent des valeurs représentatives des provisions techniques ou des règles de placement applicables à l'ensemble des actifs. Le texte du projet à l'examen prête en effet à confusion.

Les représentants des institutions de retraite professionnelle demandent que l'exception prévue à l'article 22, qui concerne les créances sur les entreprises d'affiliation, soit formulée de manière plus générale, afin de tenir compte de la pratique des dotations, qui ne sont pas toujours versées mensuellement.

Les représentants des entreprises d'assurances demandent que les règles de placement quantitatives, que le projet d'arrêté royal prévoit de supprimer pour les institutions de retraite professionnelle, le soient également pour les entreprises d'assurances, dans la mesure où la directive européenne 2002/83/CE le permet.

Ces représentants demandent par ailleurs ce que recouvre, à l'article 27, 3°, la notion de « prêts assortis de garanties suffisantes ».

Article 43

Tant les représentants des institutions de retraite professionnelle que les représentants des entreprises d'assurances demandent comment la notion de « membre de la direction d'un prestataire de services externes » (article 43, 2°) doit être interprétée. Les représentants des institutions de retraite professionnelle craignent que l'incompatibilité introduite par le projet d'arrêté engendre des coûts supplémentaires et alourdisse les charges administratives. Selon eux, cette règle est en outre contraire à l'article 162 de la loi relative au contrôle des institutions de retraite professionnelle.

..◇-

4. BESLUITEN

Gezien de hoogdringendheid, herneemt dit advies alleen de bemerkingen die gemaakt zijn door de delegaties die de tijd hebben gevonden om schriftelijk hun commentaar over te maken of om mondeling toelichting te geven tijdens de enige vergadering die de Commissie voor Verzekeringen heeft kunnen wijden aan dit ontwerp van koninklijk besluit.

De Commissie betreurt het ten zeerste dat de Minister haar steeds vaker verzoekt adviezen te verlenen binnen uiterst korte termijnen. Op die manier krijgt de Commissie niet de kans om omstandige adviezen voor te bereiden waarbij alle belanghebbende partijen, inbegrepen diegenen die minder middelen ter beschikking hebben, de gelegenheid hebben om hun bemerkingen te maken.

De Commissie voor Verzekeringen, die slechts één maal per maand vergadert, heeft de indruk dat zij op die manier de gevolgen dient te dragen van de achterstand die in de loop van het wetgevend proces opgelopen is. Wanneer dergelijke werkwijze herhaaldelijk wordt toegepast, zou dit mettertijd kunnen begrepen worden als een onrechtstreeks middel om een eind te maken aan het debat tussen alle betrokken partijen. Artikel 181 van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen dat aan de Minister de mogelijkheid geeft om termijnen te bepalen waarbinnen de Commissie voor Verzekeringen haar adviezen dient uit te brengen en dat hem toelaat om bij niet naleving van de termijn, het advies naast zich neer te leggen, bevestigt dit standpunt.

Huidig advies wordt dus verleend bij hoogdringendheid en onder voorbehoud.

-♦-

De Voorzitter,

4. CONCLUSIONS

Vu l'urgence, le présent avis reprend uniquement les remarques formulées par les délégations qui ont eu le temps de transmettre des observations par écrit ou de faire des remarques oralement lors de la seule réunion que la Commission des Assurances a pu consacrer à ce projet d'arrêté royal.

La Commission regrette vivement que de plus en plus souvent elle soit ainsi saisie par le Ministre de demandes d'avis à remettre dans des délais extrêmement brefs, qui ne lui permettent pas de préparer des avis circonstanciés où toutes les parties intéressées, y compris celles qui sont moins bien outillées, ont l'occasion de s'exprimer.

La Commission des Assurances, qui ne se réunit qu'une fois par mois, a l'impression d'être ainsi rendue tributaire des retards accumulés en amont du processus législatif. La répétition de tels procédés pourrait à la longue être comprise comme un moyen détourné de couper court au débat entre toutes les parties concernées. L'article 181 de la loi du 27 octobre 2006 relative au contrôle des institutions de retraite professionnelle qui permet au Ministre de fixer les délais dans lesquels la Commission des Assurances est tenue de se prononcer et, à défaut, l'autorise à se passer de cet avis, confirme ce point de vue.

Le présent avis est donc rendu en urgence et sous toutes réserves.

-♦-

Le Président,

B. DUBUISSON